

SPREEK
TAAL 3

Kinderen en school

van Dale

VOOR HALFGEVORDERDE SPREKERS
VAN HET NEDERLANDS (NIVEAU A2-B1)

MODULE 6: DEZE MODULE IS ONDERDEEL
VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Kinderen en school

1. Bedankt voor je advies p. 1
2. We willen de beste school voor ons kind! p. 12
3. Welke talen spreken jullie thuis? p. 24
4. Overzicht woorden en zinnen p. 34
5. Handleiding voor de begeleider p. 36
6. Suggesties voor extra materiaal p. 47

Scan de QR-code voor een directe link naar de audiobestanden

kijk naar de foto

praat samen

wijs aan

luister

luister naar audio op www.spreektaal.com

tik op de tafel

een spelletje

naar buiten

kijk in de handleiding

1. Bedankt voor je advies

Een gesprek voeren met de leerkracht van je kind

1.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Waar is het jongetje op de foto?

Wie zie je nog meer op de foto?

Hoe oud zijn de kinderen op de foto?

Heb je kinderen om je heen? Of heb je zelf (klein)kinderen?

Gaan ze al naar school?

Naar wat voor school gaan ze?

Heb jij contact met de leerkracht van je kinderen? Wanneer?

1.2 Luister naar het gesprek *Bedankt voor je advies*. Je hoort de vader van Jacob. Hij is in gesprek met juf Noura, de leerkracht van Jacob.

1.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna de zinnen voor. Luister naar de zinnen. Zijn ze waar of niet waar?

1. Jacob zit op de basisschool.
2. Hij vindt het leuk op school.
3. Jacob heeft de toets rekenen niet zo goed gedaan.
4. Jacob leest veel thuis.
5. De vader van Jacob wil graag helpen op school.
6. De vader van Jacob gaat mee met het schoolreisje.

1.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Waarom is de vader van Jacob op school?
2. Hoe heeft Jacob zijn toetsen gemaakt?
3. De vader van Jacob vraagt advies aan juf Noura? Waarover?
4. Welk advies geeft de juf?
5. Waarom maakt de vader van Jacob een nieuwe afspraak met juf Noura?

1.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Praat jij weleens met de leerkracht van je kind? Zo ja, waarover?
2. Heeft een leerkracht jou weleens een advies gegeven? Wat voor advies? Wat vond je van dat advies?
3. Vind je het belangrijk om met de leerkracht van je kind te praten? Waarom? Welke informatie wil je dan hebben? Wat vraag je?

1.6 Kijk naar de foto's en kies het goede woord.

Je begeleider leest de zinnen voor. Welk woord past in de zin? Kies het goede woord.
Zeg het woord.

1. Hanneke is goed in .... Ze maakt bijna nooit fouten als ze schrijft.

2. Dit is juf Noura. Zij is de ... van Jacob.

3. Papa gaat een verhaal ....

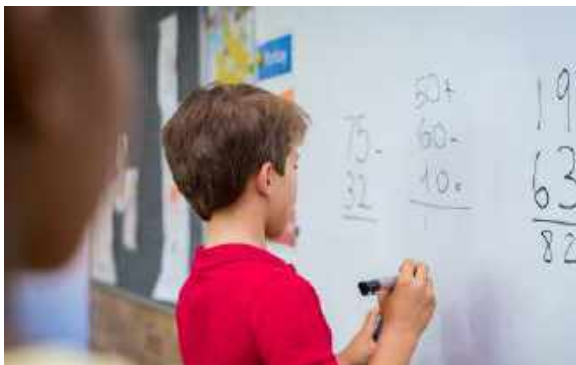
4. De kinderen van groep 4 gaan vandaag op ....

5. Dit is Khalid, hij is mijn ....

6. De leerlingen gaan elke week naar de ....

7. Mikael vindt ... een leuk vak.
Hij houdt van cijfers.

8. 'Wil jij Hannah morgen ... uit school?
Ik moet werken.'

1.7 Welk woord hoort er niet bij?

Kijk naar de woorden. Welk woord hoort er niet bij? Wijs het woord aan.
Leg ook uit waarom het er niet bij hoort.

1	het gemiddelde	de nieuwsbrief	de score	de toets
2	de klasgenoot	de leerkracht	de leerling	de verkoper
3	bezorgd	lastig	uitstekend	vervelend
4	begrijpend lezen	concentratie	rekenen	spelling

5	de basisschool	het probleem	de schoolreis	het tienminutengesprek
6	de bibliotheek	het boek	sporten	voorlezen

1.8 Beeld het woord uit.

Je begeleider geeft je een kaartje met een woord erop. Jij probeert het woord uit te beelden. Je mag het woord niet zeggen of laten zien. Je begeleider probeert het woord te raden.

Je begeleider beeldt daarna een woord uit en jij probeert het woord te raden. Ga door tot alle kaartjes op zijn. Wie heeft aan het einde de meeste woorden geraden?

1.9 Luister en tik op de tafel.

Je begeleider zegt een aantal woorden. Luister naar je begeleider. Waar ligt het accent? Zeg het woord na. Tik op de tafel als je het accent zegt.

1.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de woorden nog een keer voor. Zeg de woorden na.

1.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Welkom bij het tienminutengesprek.
- Dankjewel.
- Jacob heeft het prima naar zijn zin op school.
- Dat is fijn om te horen.

- Hij heeft de toetsen goed gedaan.
- De score op de toets begrijpend lezen was minder goed.
- O, dat is vervelend. Dat vind ik een probleem.
- Kun je me advies geven?
- Het is belangrijk dat Jacob thuis ook leest.

- Wat kunnen we thuis doen?
- Jacob kan op vaste tijden lezen.
- En ga naar de bibliotheek. Zoek samen een leuk boek uit.
- Bedankt voor je advies.

- Heb je nog andere vragen?
- Ik wil graag meehelpen op school.

- Zullen we daar een andere afspraak voor maken?
- Prima. Wanneer kan dat?
- Vrijdag? Om 14.00 uur?
- Dat is goed.
- Oké, dan spreken we dat af.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's. Dit zijn Thomas en Judith. Thomas is de meester van groep 5. Judith zit bij hem in de klas.

Wat zie je op de foto's?

Wat doen Thomas en Judith?

Kun je ook iets over deze situaties vertellen bij jouw kinderen, of kinderen in je omgeving?

1.13 Doe samen de pingpong.

Je begeleider begint. Hij of zij stelt de vraag: *Over welk onderwerp wil jij met de leerkracht van je kind praten?*

Jij maakt de zin hieronder af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik wil praten over ...

En jij?

1.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Voer het gesprek daarna samen.

Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Welkom bij het tienminutengesprek.
- ...

- Het gaat ... met ... op school.
- ...

- Hij heeft de toetsen goed gedaan.
- De score op de toets begrijpend lezen was minder goed.
- ...

- Kun je me advies geven?
- Het is belangrijk dat ...
- ...
- Bijvoorbeeld op vaste tijden lezen.
- ...

- Heb je nog andere vragen?
- ...

- Zullen we daar een andere afspraak voor maken?
- ...
- Vrijdag? Om 14.00 uur?
- ...
- Oké, dan spreken we dat af.

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.15 Luister en reageer.

Je begeleider leest een zin voor. Jij reageert.

1. Hallo ..., ga zitten. Fijn dat je er bent.
2. Vertelt ... weleens iets over school?
3. ... heeft het prima naar zijn zin op school.
4. ... haalt goede resultaten.
5. ... heeft de toets ... niet zo goed gemaakt.
6. ... praat in de klas erg veel.
7. Zullen we morgen om 14.00 uur afspreken?

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen dan om.

1.16 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek. Je begeleider is steeds de ander.

1. Je hebt een probleem. Je kind heeft voor een toets een 1 gekregen. De docent zegt dat je kind bij de toets gepraat heeft. Dat mag niet. Je belt een vriend of vriendin en vraagt om advies.
2. Je belt met de leerkracht van je kind. Het gaat niet zo goed op school. Daarover wil je met de leerkracht praten. Daarom wil je een afspraak maken.
3. Je komt je kind ophalen. Je ziet de moeder of vader van een klasgenoot. Jullie beginnen een gesprek over jullie kinderen. Je vraagt hoe het gaat met het kind van de ander. Je vertelt ook hoe het met jouw kind gaat.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Wat vinden je kinderen leuk op school? Waarmee hebben ze moeite?*

1.18 Voer samen een gesprek.

Je wilt iets bespreken met de leerkracht van je kind, denk bijvoorbeeld aan: de resultaten, zijn of haar gedrag, een schoolreisje of iets anders. Bedenk zelf waarover je wilt praten. Oefen het gesprek met je begeleider.

Je kunt het gesprek een paar keer voeren. Kies dan steeds een ander onderwerp.

1.19 Voer samen een gesprek.

Je hebt een probleem. Je vraagt advies aan iemand die je kent, zoals een andere ouder. Bedenk zelf een probleem. Bedenk ook aan wie je advies vraagt. Oefen het gesprek met je begeleider.

Je kunt het gesprek een paar keer voeren. Kies dan steeds een ander probleem. Je begeleider kan ook over een probleem vertellen. Jij geeft dan advies.

1.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

1. Praat met iemand die Nederlands spreekt.

- Vertel hoe het met je kind op school gaat.
- Vertel over het contact met de andere leerlingen en de leerkracht.
- Vertel over de resultaten.
- Ben jij actief op de school van je kind? Vertel daar dan ook over.
- Heeft hij of zij ook kinderen op school? Stel vragen over hoe het gaat.

2. Praat met iemand die Nederlands spreekt.

- Vertel over een probleem dat je hebt.
- Vraag advies.

3. Bedenk zelf wat je kunt doen.

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

1.21 Kijk naar de foto's. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Hoe heet deze jongen?

Hoe oud is hij?

In welke groep zit hij?

Hoe gaat het op school met hem?

Hoe vindt hij het op school?

Hoe voelt hij zich?

1.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

2. We willen de beste school voor ons kind!

Luisteren en vragen stellen op de open dag van een middelbare school

2.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Hoe oud zijn deze meisjes, denk je?

Waar zijn ze?

Weet je wat een open dag is?

Ben je weleens naar een open dag van een school geweest?

Zo ja, was je daar samen met je kind? Wat heb je daar gedaan?

2.2 Luister naar het gesprek *We willen de beste school voor ons kind!* Je hoort eerst de directeur van een school voor het vmbo. Daarna hoor je verschillende ouders. Ze praten met docenten van de school.

2.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest een vraag en twee antwoorden voor. Welk antwoord is goed? Kies het goede antwoord. Zeg 'a' of 'b'.

1. Wie is Milou de Lange?
a) Zij is de directeur van het Lucascollege.   **b)** Zij is docent op het Lucascollege.
2. Wat kunnen de ouders en kinderen op de open dag doen?
a) rondkijken en vragen stellen   **b)** vragen stellen en antwoord geven
3. Hoeveel leerlingen heeft de school?
a) ongeveer vierhonderd leerlingen   **b)** ongeveer vijfhonderd leerlingen
4. Kunnen leerlingen van het Lucascollege naar de havo doorstromen?
a) Ja, dat kan.   **b)** Nee, dat kan niet.
5. Hoe is de sfeer op het Lucascollege?
a) goed   **b)** niet zo goed
6. Hoelang duren de lessen?
a) twintig minuten   **b)** vijftig minuten
7. De leerlingen gebruiken op school een laptop. Wat gebeurt er als deze kapot gaat?
a) Dan krijgen ze een ander apparaat.   **b)** Dan moeten ze een nieuwe laptop kopen.
8. Wanneer kiezen de leerlingen een profiel?
a) in het tweede jaar   **b)** in het derde jaar

2.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. De directeur vertelt over de open dag. Wat kun je allemaal doen?
2. Waarover praten de ouders en de docenten in de drie gesprekken? Noem drie dingen.
3. Werken de leerlingen op het Lucascollege veel zelfstandig?
4. Welk profiel is geschikt voor Lina?
5. Welk advies geeft de docent in het laatste gesprek?

2.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Heb je weleens een school gekozen voor je kind? Wat voor school was dat?
2. Wat voor informatie had je vooraf over de school? Waar heb je die gevonden?
3. Vind je het belangrijk om naar een open dag te gaan? Waarom?
4. Stel, je moet een school kiezen samen met je kind. Welke informatie is voor jullie belangrijk?
5. Je kunt op veel vmbo-scholen het profiel zorg en welzijn kiezen. Ken je nog meer profielen?

2.6 Luister naar het verhaal en kies het goede woord.

Je begeleider leest de tekst voor. Luister en kijk naar de **paarse** woorden. Wijs het goede woord aan.

Onze dochter zit in groep acht van de basisschool. Volgend jaar gaat ze naar **het mbo/de middelbare school**. Vandaag heeft ze haar **schooladvies/schoolvak** gekregen. Dat is havo. Volgende week gaan we naar de **instructie/open dag** van een school bij ons in de buurt. Daar gaan we **doorstromen/rondkijken** en vooral veel vragen stellen. Het is moeilijk om een **keuze/richting** te maken. Er zijn namelijk meer leuke scholen in onze woonplaats. Onze dochter houdt veel van talen. Ze wil graag naar een school waar je ook het **lokaal/vak** Spaans kunt kiezen. Ze vindt ook de **sfeer/zorg** op school belangrijk.

2.7 Waar denk je aan? Bedenk en zeg samen zoveel mogelijk woorden.

Jij zegt één woord, daarna zegt de ander een woord, daarna jij weer, enzovoorts.

de middelbare school

een nieuwe school

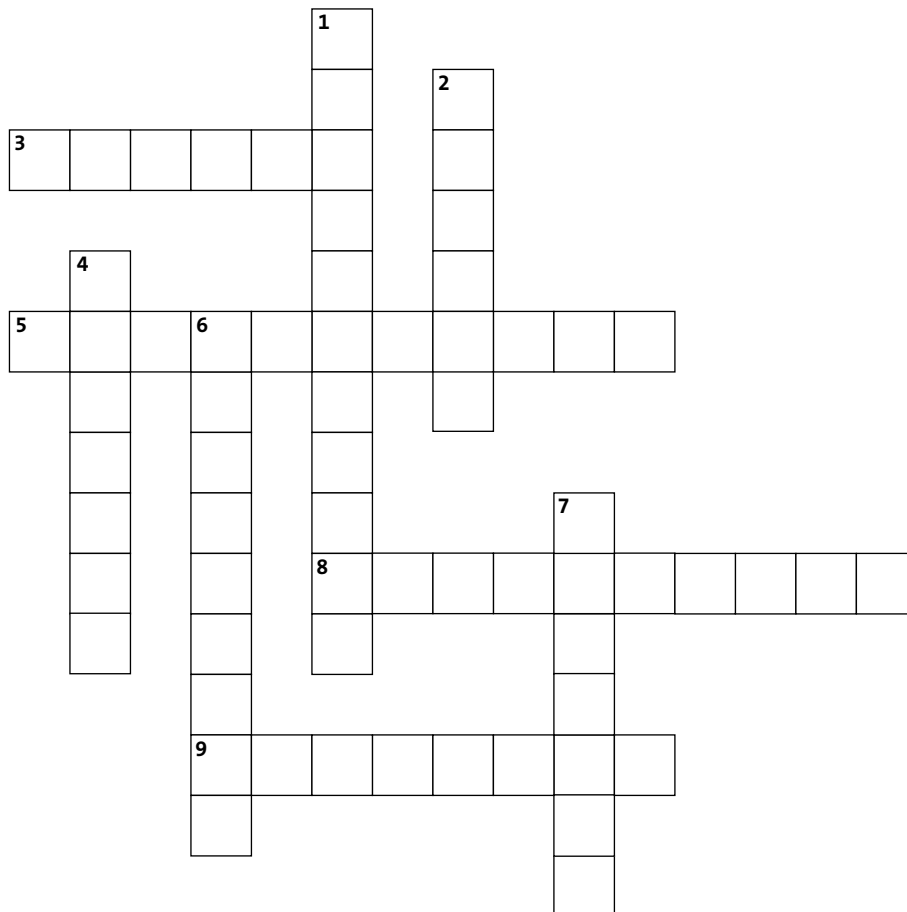

2.8 Maak de puzzel.

Je begeleider leest een zin voor. In elke zin mist een woord. Luister en raad het woord.

Kijk ook of het woord in het vakje past.

Schrijf het woord op of laat je begeleider dat doen.

Horizontaal →

3. We hebben nu Engels. Weet jij waar we moeten zijn? Ja, in ... Z34.
5. Na het vmbo kun je ... naar het mbo.
8. De docent geeft eerst .... Hij vertelt wat we moeten doen.
9. Onze docent is vandaag niet .... Daarom kunnen we eerder naar huis.

Verticaal ↓

1. Onze dochter van tien jaar gaat ... naar school. We hoeven haar niet meer te brengen.
2. Mijn zus gaat elke dag met de trein naar school. Ze neemt altijd haar ... mee. Dan kan ze huiswerk maken.
4. Ik heb deze broek met 40% ... gekocht. Hij kostte nu maar € 25,-.
6. Tugba heeft een 8 voor haar Engelse toets. Ze is heel tevreden met dit ....
7. Fabio heeft het ... zorg en welzijn gekozen. Hij wil later graag in een ziekenhuis werken.

2.9 Hoeveel woorden hoor je?

Je begeleider leest de zinnen voor. Kijk niet naar de zinnen, luister er alleen naar. Je kunt je ogen dichtdoen. Tel met je vingers hoeveel woorden je hoort.

1. Hallo, mag ik u wat vragen?
2. Dat is goed geregeld.
3. Hij wil graag naar deze school.
4. Kan hij naar de havo doorstromen?
5. Dat is duidelijk.
6. Bedankt voor de informatie.
7. Mag ik nog een vraag stellen?
8. Kunt u mij iets vertellen over de sfeer op school.
9. Goedenavond, ik heb ook nog een vraag.
10. In welk jaar kan zij een richting kiezen?

2.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de zinnen nog een keer. Zeg de zinnen na.

2.11 Lees de gesprekken samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

Gesprek 1

- Goedenavond,
  - Hallo, mag ik u wat vragen?
-
- Natuurlijk.
  - Mijn zoon heeft het schooladvies vmbo-t gekregen.
  - Kan hij ook doorstromen naar de havo?
-
- Ja, dat kan. We werken samen met een havo/vwo school hier in de buurt.
  - Kunt u mij iets vertellen over de sfeer op school?
-
- De sfeer is goed.
  - Fijn, dat is duidelijk. Bedankt voor de informatie!

Gesprek 2

- Dag meneer.
- Goedenavond, ik heb een vraag.
- Hoelang duren de lessen op het Lucascollege?

- Op onze school duren de lessen vijftig minuten.
- De docent geeft twintig minuten instructie.
- Daarna werken de leerlingen zelfstandig aan hun taken.
- Doen ze dat op een laptop?

- Ja, meestal wel.
- Krijgen leerlingen die laptop van de school?

- Nee, ze krijgen hem niet. Ze kunnen een laptop kopen of huren.
- Heeft u nog andere vragen?
- Nee, ik geloof het niet. Dank u wel.

Gesprek 3

- Goedenavond.
- Hallo, mag ik een vraag stellen?

- Natuurlijk.
- Onze dochter Lina wil later graag in de zorg gaan werken.
- In welk jaar kan zij een richting kiezen?

- Dat doet ze in het derde jaar. Dan kiest ze haar profiel.
- Als je in de zorg wilt werken, kies je het profiel zorg en welzijn.
- En met een vmbo-diploma kun je naar het mbo toch?

- Ja, dat klopt. Gaat u nog even met uw dochter naar ons zorglokaal?
- Daar zijn ook docenten die u veel meer kunnen vertellen.
- Ah, bedankt. Dat is een goed idee.

Klaar? Lees de gesprekken nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's. Je bent op een open dag van een school. Wat wil je weten over de school? Stel bij elke foto een vraag.

Welke vragen wil je nog meer stellen? Praat hierover met elkaar.

2.13 Praat samen over de kaartjes.

Jullie gaan praten over je eigen ervaringen met de school of scholen van je kind.
Je begeleider heeft een aantal kaartjes gemaakt met woorden die bij 'school' passen.
Leg de kaartjes zo neer, dat jullie de woorden niet kunnen zien.

Je begeleider pakt eerst een kaartje. Hij of zij leest het woord en stelt een vraag over dit woord aan jou. Jij geeft antwoord. Daarna pak jij een ander kaartje en stel je je vraag aan je begeleider.

Ga door tot alle kaartjes op zijn.

2.14 Praat samen. Maak de gesprekken af.

Bedenk samen hoe de gesprekken gaan. Voer de gesprekken daarna samen.
Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

Gesprek 1

○ Goedenavond.

● ...

○ Natuurlijk.

● ...

○ Ja, dat kan. We werken samen met een havo/vwo school hier in de buurt.

○ Heeft u nog andere vragen?

● ...

○ Uw kind kan in de derde jaar een richting kiezen.

● ...

○ Natuurlijk.

● ...

○ De sfeer is goed.

● Dat is duidelijk. ...

Gesprek 2

○ Goedenavond,

● ...

○ Natuurlijk.

● ...

- Op onze school duren de lessen vijftig minuten.
- ...

- Ja, meestal wel. Ze kunnen een laptop kopen of huren.
- ...

- Heeft u nog andere vragen?
- ...

- [antwoord]
- ...

- [antwoord]
- ...

Klaar? Voer de gesprekken nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.15 Luister en reageer.

Je begeleider leest de zinnen voor. Jij luistert en reageert met een vraag. Welke vraag stel je?

1. We gebruiken op onze school alleen laptops. De leerlingen kunnen via de school een laptop kopen of huren.
2. Dit is een school voor vmbo, havo en vwo. In dit gebouw hebben de leerlingen van het vwo les. In het andere gebouw zijn de afdelingen vmbo en havo.
3. In het derde jaar van het vmbo-t kiezen de leerlingen hun profiel. Bijvoorbeeld zorg en welzijn. Dan krijgen de leerlingen bijvoorbeeld de vakken koken en uiterlijke verzorging.
4. Onze lessen duren vijftig minuten. De docent geeft twintig minuten instructie. Daarna werken de leerlingen zelfstandig aan hun taken.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen dan om.

2.16 Voer de gesprekken samen.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek. Je begeleider is steeds de ander.

1. Je bent bij een informatiemiddag van het buurthuis. Op deze middag krijgen de mensen informatie over de verschillende cursussen van het buurthuis. Je praat met een medewerker. Je hebt een vraag. Stel deze vraag.
2. Je bent in de bibliotheek. In de bibliotheek is ook een afdeling met boeken voor anderstaligen. Een medewerker laat jou deze afdeling zien en geeft je informatie. Je hebt een vraag. Stel deze vraag.
3. Je dochter wil graag naar gitaarles. Je gaat samen naar een open dag van de muziekschool. Een docent vertelt over de verschillende cursussen. Je hebt een vraag. Stel deze vraag.

2.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Welke informatie heb je nodig als je een school kiest? Wat wil je weten?*

2.18 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over...

- de school van je kinderen
- de sfeer op school
- de vakken die ze op school leren
- de richting die ze willen gaan kiezen of gekozen hebben

2.19 Voer samen een gesprek.

Je gaat samen met je kind naar een open dag of informatiemiddag. Dit kan bijvoorbeeld een open dag zijn van een school, een sportclub of de buitenschoolse opvang. Je kunt ook een andere situatie bedenken. Je krijgt daar veel informatie, maar je wilt nog meer weten. Bedenk een aantal vragen en stel deze. Voer het gesprek met je begeleider.

Je kunt het gesprek een paar keer voeren. Kies dan steeds een andere situatie.

2.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Je gaat naar een open dag of informatiemiddag van bijvoorbeeld een school, een buurthuis of een sportvereniging.**
  - Je krijgt daar veel informatie, maar je wilt nog meer weten. Luister en stel vragen.

- 2. Praat met een andere ouder over de school van haar of zijn kinderen.**
  - Is de ouder tevreden?
  - Waarover wel en waarover niet?
  - Zou de ouder deze school aanraden?

- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Voorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

2.21 Kijk naar de foto's. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

- Wie zijn deze meisjes?
- Zijn het vriendinnen?
- In welke klas zitten ze?
- Vinden ze het leuk op school?
- Welk profiel gaan ze kiezen of hebben ze gekozen?
- Wat willen ze later worden?
- Wat doen ze na school?

2.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

3. Welke talen spreken jullie thuis?

Praten over talen die je leert of geleerd hebt

3.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Wie zie je op de foto?

Waar zijn ze?

Welke taal of talen spreken ze met elkaar, denk je?

Welke taal of talen spreek jij?

Welke taal of talen spreek jij thuis?

Spreek je ook een streektaal?

3.2 Luister naar het gesprek *Welke talen spreken jullie thuis?* Je hoort Sulaf en Marleen. Ze drinken samen een kopje koffie.

3.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna de zinnen voor. Luister naar de zinnen. Zijn ze waar of niet waar?

4. Sulaf en Marleen hebben gewinkeld.
5. Ze gaan samen een kopje koffie drinken.
6. Sulaf en haar gezin wonen drie jaar in Nederland.
7. Sulaf heeft weinig contact met Nederlanders.
8. Marleen spreekt Engels en Frans.
9. Sulaf spreekt Engels met haar kinderen.
10. De kinderen van Sulaf leren snel Nederlands.

3.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Waarover praten Sulaf en Marleen?
2. Welke talen spreekt Sulaf?
3. Waar heeft ze deze talen geleerd?
4. Marleen spreekt Twents. Waar heeft ze dat geleerd?
5. Wat weet je over de kinderen van Sulaf?
6. Welke taal of talen spreken ze thuis bij Sulaf?

3.5 Praat samen over de vragen.

1. Welke taal of talen spreek jij?
2. Waar heb je die geleerd?
3. Welke taal of talen spreek je thuis?
4. Heb je een streektaal geleerd? Welke?
5. Vind je het belangrijk dat kinderen de talen van hun ouders en grootouders spreken? Waarom?

3.6 Luister naar je begeleider en kijk naar de foto's. Kies de goede zin.

Je begeleider leest bij de foto twee zinnen voor. Luister naar je begeleider en kijk naar de foto's. Welke zin hoort bij de foto? Zeg 'één' of 'twee'.

1. Ze kijken een grappige film.
2. Ze kijken een spannende film.

1. Sulaf en Marleen hebben hard gefietst.
2. Sulaf en Marleen hebben hard getraind.

1. Sulaf werkt in een verzorgingshuis.
2. Sulaf werkt op een kantoor.

1. Marleen spreekt één taal.
2. Marleen spreekt meerdere talen.

1. Sulaf heeft een cursus Nederlands gevolgd.
2. Sulaf heeft pianoles gehad.

1. Kinderen leren snel talen.
2. Kinderen leren snel fietsen.

3.7 Welke woorden horen bij elkaar?

Je begeleider leest een woord in de linkerrij. Jij zoekt een woord uit de rechterrij dat erbij past. Wijs het woord aan.

- de moedertaal
- Engels
- communiceren
- de streektaal
- vertalen
- uiteraard
- het gebied

- het dialect
- de regio
- in een andere taal zeggen
- met elkaar praten, met elkaar contact hebben
- een taal
- de taal die je van je ouders leert
- natuurlijk

3.8 Maak een woordslang.

Aan welke woorden denk je bij ...

- *communiceren* -

- *een nieuwe taal leren* -

Je begeleider begint en zegt één woord. Daarna zeg jij één woord, dan je begeleider weer, enzovoorts. Probeer zoveel mogelijk woorden te zeggen.

3.9 Luister en kies de goede woorden.

Luister naar je begeleider. Hij of zij leest een aantal zinnen voor. Welke woorden hoor je? Wijs de goede woorden aan.

- Hij spreekt
a) geen Nederlands. **b)** goed Nederlands.
- Hallo, is deze stoel
a) kwijt? **b)** vrij?
- Vier jaar geleden heb ik een cursus Nederlands
a) gekocht. **b)** gevolgd.
- Spreek jij nog andere
a) mensen? **b)** talen?
- Twents is een streektaal in een
a) regio. **b)** stad.
- Onze kinderen krijgen een tweetalige
a) opvoeding. **b)** voeding.

7. Onze jongste zoon is in Nederland
a) geboren. b) gekomen.
8. Welke talen spreken jullie eigenlijk
a) in huis. b) thuis.

3.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de zinnen nog een keer. Zeg de zinnen na.

3.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Hallo, is deze stoel vrij?
- Ja, ga maar zitten hoor.

- Woon je in de buurt?
- Ja, we wonen hier vijf jaar.

- Hoe heb je zo goed Nederlands geleerd?
- Ik heb een taal cursus gevolgd.
- En op mijn werk moet ik de hele dag Nederlands praten.

- Spreek je nog andere talen?
- Ja, ik spreek Arabisch. Dat is mijn moedertaal. En ik spreek Engels. Dat heb ik op school geleerd.
- Welke talen spreek jij?
- Ik spreek Engels en Twents.
- Waar heb je dat geleerd?
- Engels heb ik op school geleerd.
- En Twents?
- Twents is een streektaal. Dat heb ik van mijn ouders en grootouders geleerd.

- Welke talen spreken jullie thuis?
- Nederlands en Arabisch. Mijn man en ik spreken Arabisch met de kinderen, want die taal spreken we het beste. Op school spreken ze Nederlands.
- Onze kinderen krijgen dus een tweetalige opvoeding.
- Wat fijn dat ze tweetalig zijn.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto. Welke talen spreek jij?

Bekijk de foto's. Welke situaties zie je?
Welke talen spreek je in deze situaties?
En in andere situaties?

3.13 Doe samen de pingpong.

Sulaf leert een nieuwe taal door veel Nederlands te praten.

Je begeleider begint. *Hij of zij stelt de vraag: Op wat voor manier leer jij een nieuwe taal?*

Jij maakt de zin af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik leer een nieuwe taal door ...

En jij?

3.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Voer het gesprek daarna samen.

Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

○ Hallo, is deze stoel vrij?

● ...

○ Woon je in de buurt?

● ...

○ Hoe heb je zo goed Nederlands geleerd?

● ...

● ...

○ Spreek je nog andere talen?

● ...

● ...

○ Ik spreek Engels en ik spreek Twents.

● ...

○ Twents is een streektaal. Dat heb ik van mijn ouders en grootouders geleerd.

○ Welke talen spreken jullie thuis?

● ...

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.15 Voer samen een gesprek.

Voer een gesprek over je kinderen of de kinderen van een familielid, vriend of kennis. Kies een paar foto's van deze kinderen. Laat ze aan je begeleider zien.

Vertel:

- waar de kinderen geboren zijn
- welke taal of talen ze spreken
- welke taal of talen ze op school leren
- welke taal of talen ze thuis spreken

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.16 Praat samen over de kaartjes.

Je begeleider heeft een aantal kaartjes gemaakt. Op deze kaartjes staan zinnen over talen leren en spreken. Leg de kaartjes zo neer, dat jullie de zinnen niet kunnen zien.

Je begeleider pakt een kaartje en leest de zin voor. Jij geeft je mening. Leg ook uit waarom je die mening hebt. Zijn jullie het eens? Daarna pak jij een ander kaartje en lees je de zin aan je begeleider voor.

Ga door tot alle kaartjes op zijn.

3.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en groet de ander in je moedertaal.

3.18 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over...

- welke taal je nog wilt leren.
- waarom je deze taal wilt leren.
- welke taal je het beste spreekt.
- welke talen je wilt doorgeven aan je kinderen.

3.19 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over je ervaringen met het leren en spreken van verschillende talen. Je begeleider begint en stelt jou vragen. Jij geeft antwoord.

Klaar? Stel dan vragen aan je begeleider.

3.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Praat met iemand die Nederlands spreekt over jullie ervaringen met het leren en spreken van verschillende talen (ook streektalen).**
  - Vertel welke talen je geleerd hebt en waar je die geleerd hebt.
  - Vertel ook welke taal of talen je thuis spreekt en welke taal of talen je kinderen spreken.
  - Stel ook vragen aan de ander.

- 2. Leer iemand die Nederlands spreekt tien woorden in je moedertaal.**
  - Leer ook tien woorden van de ander.
  - Welke woorden heb je aan hem of haar geleerd? Waarom juist deze?

- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten of bellen?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

3.21 Kijk naar de foto's. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Hoe heten de mensen op de foto?
Welke taal of talen spreken ze?
Waar hebben ze deze talen geleerd?
Wanneer gebruiken ze die taal of talen?
Hoe oud zijn de kinderen?
Naar welke school gaan ze?

3.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

4. Overzicht woorden en zinnen

Je vindt de ingesproken audio-opnames op www.spreektaal.com.

1. Bedankt voor je advies

de bibliotheek
de concentratie
het contact
het gemiddelde
de klasgenoot
lastig
de leerling
de leerkracht
de nieuwsbrief
oefenen
ophalen
het plezier
rekenen
de schoolreis
de score
spannend
de spelling
het tienminutengesprek
uitstekend
vaste tijden
verlegen
vervelend
voorlezen

Hij heeft het prima naar zijn zin.

Dat is fijn om te horen.

Dat is mooi.

Dat is vervelend.

Dat is lastig.

Dat lijkt me heel leuk.

Dat is goed.

Dat vind ik wel een probleem.

Kun je me advies geven?

Wat kan ik doen?

Wat betekent dat?

Bedankt voor je advies.

Bedankt voor je komst.

2. We willen de beste school voor ons kind!

aanwezig
het apparaat
de directeur
doorstromen
de instructie
de keuze
de korting
de laptop
het lokaal
de middelbare school
de open dag
het profiel
de richting
rondkijken
het schooladvies
de sfeer
het vak
zelfstandig
de zorg

het vmbo

de havo

het vwo

het mbo

Hallo, mag ik u wat vragen?

Goedenavond, ik heb een vraag.

Hallo, mag ik een vraag stellen?

Natuurlijk.

Kan hij doorstromen naar de havo?

Hoe lang duren de lessen?

In welk jaar kan zij een richting kiezen?

Met een vmbo-diploma kun je naar het mbo, toch?

Nog andere vragen?

Nee, ik geloof het niet.

Dat is een goed idee.

Dat is duidelijk.

Bedankt voor de informatie.
Ik wens u veel plezier vanavond.

In het begin was het moeilijk.
Het gaat nu veel beter.

3. Welke talen spreken jullie thuis?

Kinderen leren zo snel.
Dat zou ik ook wel willen.

communiceren
het contact
een cursus volgen
geboren
de grootouders
de moedertaal
oefenen
opvoeden
de ouders
de oudste
het oudste kind
de receptie
de regio
spannend
de taal
tweetalig
uiteraard
verstaan
het verzorgingshuis
zeker

Hallo, is deze stoel vrij?
Ja, ga maar zitten hoor.

Hoe heb je zo goed
Nederlands geleerd?
Vier jaar geleden heb ik een taalcursus
gevolgd.

Ik spreek Engels.
Waar heb je dat geleerd?
Dat heb ik op de middelbare school geleerd.

Ik spreek Twents.
Dat heb ik van mijn ouders en grootouders
geleerd.

Welke talen spreken jullie thuis?
Onze kinderen krijgen een tweetalige
opvoeding.

5. Handleiding voor de begeleider

Deze handleiding vind je in alle boekjes van SpreekTaal 3. Lees hem goed door voordat je met het materiaal gaat werken. Je vindt hier allereerst een algemene uitleg bij de oefentypes en daarnaast de specifieke instructies bij de oefeningen, waaronder de transcripten. Veel plezier!

5.1 Algemeen

SpreekTaal 3 is...

- ... ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging tot niveau B1;
- ... gericht op de *mondelinge vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren. Het zwaartepunt ligt bij gesprekken voeren. Hieraan wordt als het goed is de meeste tijd besteed.
- ... gericht op *kilometers* maken en oefenen met spreken in een informele setting, op basis van gelijkwaardigheid tussen de anderstalige deelnemer en de begeleider.
- ... geschikt voor *een-op-eensituaties* tussen een deelnemer en een vrijwilliger, maar kan ook gebruikt worden *in groepen*, zoals een taalcafé.

Thema's en subthema's

SpreekTaal 3 bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema, dat vervolgens weer is onderverdeeld in drie subthema's. Het kan prettig zijn te starten met de module *Praten over jezelf*, deze staat in het teken van kennismaking. Er is geen vaste volgorde waarin de modules gebruikt moeten worden, je kunt op basis van interesse of behoefte samen een module kiezen. Sla een (sub)thema gerust over als de deelnemer dit al beheerst of als het niet relevant is.

Denk eraan om af en toe een (sub)thema te herhalen. Zo onthoudt de deelnemer de woorden en zinnen nog beter.

De oefeningen

De subthema's in een module hebben nagenoeg dezelfde opbouw. Zo kom je steeds dezelfde oefentypes tegen in dezelfde volgorde. Lees hieronder wat het doel is van ieder type oefening.

Oefening 1: een foto

Elk subthema begint met een foto en een aantal bijbehorende vragen. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd. Wat weet hij of zij al over dit onderwerp? Dat is belangrijk bij het leren van nieuwe woorden. Die worden het beste onthouden als de deelnemer weet bij welke voor hem of haar bekende woorden ze horen. Zo wordt het woordennetwerk in het hoofd steeds breder en dieper.

Werk je met een groep?

Doe de opdracht gezamenlijk en inventariseer wat de deelnemers al over dit onderwerp weten. Laat je deelnemers in duo's werken? Wissel deze dan geregeld of wissel bijvoorbeeld af tussen twee- en drietallen. Het is voor deelnemers goed als ze af en toe met iemand anders praten.

Oefening 2: een luistertekst

Elk subthema bevat een opgenomen dialoog tussen twee of drie personen, zie www.spreektaal.com. Deze luisterteksten bieden de belangrijkste woorden en zinnen aan die de deelnemer kan gebruiken bij het uitvoeren van de spreekoefeningen. Bij deze oefening luisteren jullie naar het gesprek, zonder naar het transcript te kijken of een oefening te doen. De deelnemer hoeft het gesprek niet woord voor woord te begrijpen, het gaat erom dat de boodschap overkomt.

Oefening 3 en 4: begripsoefeningen bij de dialoog

Het is belangrijk om meerdere keren naar de dialoog te luisteren. Als begeleider heb je de kern van de tekst na één keer luisteren wel begrepen, maar voor de deelnemer is dit moeilijker. Hij of zij kent niet alle woorden en

kan niet alles in één keer onthouden. Herhaal daarom nog een keer de luistertekst. Laat de deelnemer alleen luisteren en niet het transcript lezen, anders wordt het een leesoefening in plaats van een luisteroefening. Oefenen met luistervaardigheid is erg belangrijk om daarna te kunnen spreken. Eventueel kun je - na een aantal keer - de tekst laten horen terwijl de deelnemer meeleeft met het transcript achterin het boekje. De deelnemer begrijpt de kern nu immers.

Werk je met een groep?

Voer de opdrachten gezamenlijk uit. Laat de deelnemers de vragen eventueel in duo's bespreken, maar controleer daarna of ze de kern van de tekst begrijpen.

Oefening 5: praat samen over de tekst

Hoe denken jullie over de onderwerpen die in de dialoog zijn besproken? Of wat weten jullie erover? Praat hierover, zodat de tekst dichterbij jullie eigen leefwereld komt te staan.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de vragen samen of met z'n drieën bespreken.

Oefening 6, 7 en 8: oefen met de nieuwe woorden

In de dialoog staan woorden die relevant zijn voor dit subthema. De deelnemer oefent deze woorden in verschillende speelse oefenvormen, zodat hij of zij ze beter onthoudt. Daarbij is herhaling erg belangrijk. Kijk er dus niet van op als de deelnemer een nieuw woord toch weer vergeet. Sommige taalkundigen denken dat je een woord wel zeven keer moet gebruiken voor je het onthoudt. Voor jou lijkt het soms misschien saai, maar de deelnemer ervaart dat anders.

- De *betekenis* van de nieuwe woorden kan de deelnemer ontlenen aan de foto's of de context van de zinnen. Probeer de deelnemer de betekenis van een woord eerst te laten raden. De woorden in SpreekTaal 3 zijn abstracter dan in SpreekTaal 1 en 2. Het taalniveau richting B1 is immers moeilijker.
- Laat deelnemers die goed kunnen lezen de betekenis van woorden zoveel mogelijk zelf opzoeken, met behulp van een (online) woordenboek of app. Het *Pocketwoordenboek Nederlands als Tweede Taal* van Van Dale is geschikt voor anderstaligen. Voorkom dat jij het woordenboek van de deelnemer bent: als jij de woorden steeds vertaalt, onthoudt de deelnemer ze minder goed. Komt de deelnemer er zelf niet uit? Omschrijf de betekenis dan zoveel mogelijk in het Nederlands en vermijd vertalingen in het Engels of een andere taal.
- Bij oefening 6 staan soms zinnen waarin een woord ontbreekt. Jij leest de zin voor en de deelnemer moet het woord dat in de zin past aanwijzen. Als je de zin leest, zeg dan bijvoorbeeld 'piep' of neurie op de plaats waar het woord moet staan. Laat de deelnemer niet meelesen met de zinnen, maar probeer echt met luistervaardigheid te oefenen.
- Bij oefening 7 vorm je vaak paren met woorden of zinsdelen. Hierbij zijn soms verschillende antwoorden mogelijk. Het gaat niet zozeer om goed of fout, maar om de vrije associaties van de deelnemer. Welke woorden horen volgens hem of haar bij elkaar? Vraag hierbij ook naar de reden: waarom horen ze bij elkaar? Als begeleider kun je uitleggen of deze combinaties voor jou ook logisch zijn.
- Oefening 8 bestaat uit een spelletje, zoals *Wie ben ik?* of *Raad het woord*. Verdere instructie staat steeds achterin de module. Houd de uitvoering van deze spelletjes simpel.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen waarbij je zinnen of woorden voorleest zoveel mogelijk gezamenlijk.

Dat geldt ook voor de spelletjes, bouw een extra spelelement in, zoals: *wie kan als eerste het woord raden?* of: *wie raadt de meeste woorden?*. Als de deelnemers de bedoeling van een spelletje of oefening begrijpen, kunnen ze het ook in twee- of drietallen herhalen.

Oefening 9 en 10: verstaan en nazeggen

Met de oefening *Tik op de tafel* oefen je het woord- en zinsaccent. Elk woord van twee lettergrepen of meer bevat een woordaccent, ook wel de klemtoon genoemd. Zo valt in het woord *uitspraak* het accent op de eerste lettergreep *uit*. Het is belangrijk dat de deelnemer het accent op de juiste lettergreep legt, anders is hij of zij moeilijk te verstaan en soms zal zelfs de betekenis van het woord wijzigen (denk aan **voorkomen** en **voorkomen**). Naast woordaccent bestaat er ook *zinsaccent*: één of meer woorden in een zin krijgen een accent, zeg maar 'de klemtoon van de zin'. Het woord dat het accent krijgt wordt (qua toon) iets hoger of lager uitgesproken.

In de zin 'Mag ik de boter?' zal het woord 'boter' het zinsaccent krijgen; je wilt immers niet de kaas of de worst, maar de boter.

De werkwijze met de oefeningen van *Tik op de tafel* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar een woord of een zin;
- de deelnemer zegt het woord of de zin na;
- de deelnemer tikt op de tafel als hij of zij het accent hoort (of houdt een papiertje in de lucht).

In de *klankoefeningen* wordt geoefend met het verstaan van klanken die anderstaligen (afhankelijk van de moedertaal) soms moeilijk waarnemen. Denk aan de lange en korte klinkers (*man-maan; bot-boot*), p-b (Arabisch), h-g (Slavische talen), l-r (Zuidoost-Azië), enzovoort. De werkwijze is als volgt:

- Lees de zinnen eerst voor jezelf. Je ziet zelf welk woord in de zin past. Bijvoorbeeld: *Gaat het vanmiddag nog a) regelen b) regenen?* Je ziet dat je hier *regenen* moet zeggen.
- Je leest de zin. De deelnemer luistert en leest mee in het boekje.
- Welk woord heeft hij of zij gehoord? *Regenen of regelen?* Laat de deelnemer het goede woord aanwijzen of zeggen.

Als de deelnemer naar de zinnen of woorden heeft geluisterd, kun je ze samen *nazeggen*. De begeleider leest de zin of het woord nog een keer voor, de deelnemer zegt na. Het is de bedoeling dat de deelnemer niet meeleeft, maar alleen luistert en nazegt. Als het nazeggen van de zinnen goed gaat, kun je ook een kleine verandering aanbrengen in de zin, bijvoorbeeld door een woord te vervangen door een ander woord.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen gezamenlijk. Jij moet immers de juiste klank of het juiste accent aanbieden. Bouw ook hier een extra spelelement in: tikken alle deelnemers tegelijk op de tafel? Tellen ze evenveel woorden? Laat de zinnen of woorden vervolgens gezamenlijk nazeggen (riedelen).

Oefening 11: lees het gesprek samen hardop

Het doel van samen hardop lezen is oefenen met intonatie en verbonden spraak. Deze oefening is alleen geschikt voor deelnemers die behoorlijk goed kunnen lezen, dus niet voor deelnemers die nog met veel haperingen lezen. Voor hen is het beter je na te zeggen.

Werk je met een groep?

Laat de hele groep de zinnen 'riedelen' (gezamenlijk nazeggen). Daarna kunnen de deelnemers de dialoog eventueel met z'n tweeën lezen. Zorg dat ze eerst het goede voorbeeld horen.

Oefening 12 en 13: praat samen over...

De deelnemer gebruikt de nieuwe woorden en zinnen in spreekoefeningen en krijgt daarbij hulp van foto's, kaartjes, zinnen of situaties. Deze oefeningen bereiden voor op de concrete, realistische gesprekssituatie aan het einde van een subthema.

Met de *pingpong* (oefening 13) oefent de deelnemer met vloeiend spreken. Door hetzelfde zinnetje zo vaak mogelijk achter elkaar te zeggen, slijpt de deelnemer een bepaalde zinsstructuur in, net als bij een taalriedel (in het materiaal van SpreekTaal 1 en 2). Het bereidt de deelnemer voor op de vrije spreekoefening, omdat hij of zij zelf de input levert. Omdat het zinnetje zo vaak mogelijk wordt herhaald, spreek je de creativiteit en de woordenschat van de deelnemer aan.

Bijvoorbeeld:

De deelnemer begint en zegt:
Ik kan goed koken, en jij?

De begeleider antwoordt:
Ik kan goed zingen, en jij?

De deelnemer antwoordt:
Ik kan goed fietsen, en jij?

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de foto-opdrachten (oefening 12) in duo's doen.

Begin tijdens de pingpong gezamenlijk. Maak een cirkel. Begin zelf, maak de zin af en vraag aan de deelnemer naast je: *en jij?* De deelnemer vraagt vervolgens aan de persoon naast hem of haar: *en jij?* Ga zo de hele cirkel af. Laat de deelnemers daarna de oefening in duo's herhalen.

Oefening 14, 15, 16: gestuurde spreekopdrachten

De fase van communicatie begint. In eerste instantie is dat nog gestuurd: een deelnemer maakt de dialoog af, voert korte gesprekje's of reageert op een opmerking of vraag. Deze gestuurde stap is erg belangrijk, voordat het oefenen met de zogenoemde vrije productie begint. Wanneer jullie samen een dialoog oefenen, doe dit dan zo natuurlijk en echt mogelijk. Begin bijvoorbeeld door elkaar te groeten of een algemene openingszin te gebruiken (*Hoe is het? Lang niet gezien!*).

Werk je met een groep?

Voer een dialoog of gesprek eerst samen met één deelnemer, terwijl de rest luistert. Deelnemers hebben veel aan zo'n voorbeeld. Laat de deelnemers dit daarna in duo's herhalen.

Oefening 17: de groepsopdracht

Dit is een extra oefening voor groepen, waarbij je steeds rondloopt. Als je met één deelnemer werkt, kunnen jullie de vraag ook aan elkaar stellen. De oefening werkt het beste als je met z'n allen opstaat en rondloopt. Doe zelf ook mee. Door te bewegen, wordt iedereen actiever. Onderzoek laat bovendien zien dat je kennis, zoals nieuwe woorden, beter onthoudt als je beweegt.

Oefening 18 en 19: de vrije productie

Bij vrije productie (het woord zegt het al) is de deelnemer vrijer in wat hij of zij kan en wil zeggen. Laat de deelnemer zelf invullen waarover hij of zij wil praten in deze context (bedenk zelf een klacht, probleem, situatie, enzovoort). Als begeleider ben je soms gesprekspartner (praat allebei over...), soms speel je de rol van huisarts, werkgever, enzovoorts.

Werk je met een groep?

Lees de instructie gezamenlijk en oefen het gesprek met één deelnemer voor de hele groep. Laat ze het gesprek daarna in duo's voeren. Laat één duo hun gesprek eventueel voor de rest herhalen. Je kunt de oefening ook nog een keer doen in nieuwe duo's.

Oefening 20: de praktijkopdracht

Nu begint de praktijk: de deelnemer gaat de situatie die jullie samen hebben geoefend 'in het echt' uitvoeren. Het belangrijkste doel van deze praktijkopdrachten is het creëren van een succeservaring. Dit helpt om de drempel te verlagen tot meer taalcontact in het dagelijks leven. Taalcontact is een belangrijke succesfactor bij het verwerven van een tweede taal. Als begeleider speel je hierin een belangrijke rol.

Voor- en nabespreken van de praktijkopdracht

Bereid de praktijkopdrachten samen voor, dat verlaagt de drempel. Help bijvoorbeeld bij de keuze van een opdracht. Hoe beter de opdracht aansluit bij de leefwereld van de deelnemer, hoe groter de slaagkans en motivatie. De opdracht moet dus geen 'ver-van-hun-bedshow' zijn. Laat de wens van de deelnemer leidend zijn: leg niet op wat hij of zij moet doen. Meestal is de eerste opdracht een directe vertaling van de geoefende dialoog in de praktijk, zoals: voer een gesprek met de huisarts.

Sommige anderstaligen hebben een beperkt netwerk van Nederlandstaligen. Probeer samen te bedenken hoe de deelnemer dit netwerk kan vergroten en met wie hij of zij kan spreken (bijvoorbeeld een ouder bij school, een buurvrouw of een Nederlandse partner van een kennis). Misschien zijn er mensen uit je eigen netwerk met wie je de deelnemer in contact kunt brengen. Zo help je de deelnemer om de praktijkopdracht zelfstandig uit te voeren. Nadat de deelnemer de opdracht heeft uitgevoerd, is het belangrijk om samen *terug te kijken*. De belangrijkste winst van een praktijkopdracht is het toenemende zelfvertrouwen en de 'durf' van de deelnemer om het Nederlands in de praktijk te brengen. Benadruk dus de succesfactor van de uitvoering: wat ging er goed en geef vooral complimenten.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers hun eigen praktijkopdracht kiezen. Het geeft niet als ze allemaal iets anders doen. Laat de deelnemers vervolgens aan elkaar vertellen wat ze gaan doen, met wie en wanneer. Misschien kunnen ze een opdracht samen uitvoeren? Dat verlaagt de drempel. Laat de deelnemers ook samen terugkijken, door aan elkaar vragen te stellen.

Oefening 21: de slotfoto's

De slotfoto's zijn bedoeld om de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren. De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken. Gebruik de vragen onder de foto's als opstapje naar jullie eigen verhaal en bedenk ook andere vragen.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers in duo's een verhaal bedenken en vertellen. Laat de duo's hun verhalen daarna uitwisselen.

Oefening 22: extra materiaal

Hoofdstuk 6 bevat allereerst suggesties voor laagdrempelige activiteiten binnen- of buitenshuis. Denk aan: een wandeling of samen een liedje luisteren of een aflevering kijken. Je kunt de liedjes samen met de deelnemer beluisteren en bekijken. De deelnemer hoeft de liedjes niet woord voor woord te verstaan: vraag vooral wat hij of zij ervan vindt.

Daarnaast vind je zoektips voor extra informatie over deze onderwerpen. Het materiaal bevat geen concrete links, die verouderen immers snel. Als je samen informatie opzoekt op internet, geef de deelnemer dan de controle over de computer of telefoon. Laat hem of haar zelf zoeken en stuur bij waar nodig, ook als de deelnemer niet computervaardig is. Het is immers de bedoeling dat de deelnemer dit uiteindelijk ook zelfstandig kan. Vraag wat de deelnemer begrijpt van de website. Geef pas daarna waar nodig taalondersteuning.

Overzicht met woorden en standaardzinnen

Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste woorden en standaardzinnen. Dit zijn de woorden die een deelnemer nodig heeft om de teksten te begrijpen. De meeste van deze woorden en zinnen oefent de deelnemer ook bij oefeningen als verstaan en nazeggen of de dialogen die de deelnemer zelf afmaakt. De woorden en zinnen zijn te beluisteren via www.spreektaal.com. Luister er samen naar en laat de deelnemer(s) de woorden en zinnen naspreken.

Feedback op de oefeningen

Als de deelnemer de opdracht uitvoert, wil hij of zij waarschijnlijk weten of dat goed is en verwacht feedback. Feedback of commentaar hoort vooral thuis in een formele lessituatie (onderwijs van een NT2-docent), wees hierin terughoudend. SpreekTaal gaat uit van een gelijkwaardige relatie. Je kunt je deelnemer wel af en toe feedback te geven, maar houd je dan aan de volgende 'gouden regels':

1. Geef complimenten
Natuurlijk hoor je fouten in wat de deelnemer zegt, maar zeg vooral wat goed gegaan is. Dit is motiverend voor de deelnemer. Geef bijvoorbeeld een compliment omdat de deelnemer de goede woorden heeft gebruikt, een goede reactie heeft gegeven, een mooie zin heeft gemaakt of omdat hij of zij een duidelijke uitspraak had.
2. De inhoud gaat voor de vorm
Wat een deelnemer zegt, is veel belangrijker dan hoe het gezegd wordt. Dat betekent dat een deelnemer wel de goede woorden gebruikt, maar dat de woorden nog in de verkeerde volgorde staan. Of dat hij of zij nog geen perfecte uitspraak heeft of niet de juiste vorm van de verleden tijd gebruikt. Dat maakt niet uit. Oefenen is het doel.
Het geven van feedback op de vorm is de taak van een NT2-docent in een lessituatie. Het geven van effectieve feedback vraagt immers veel vakkennis over taalstructuur, taalniveaus en didactiek. Het is daarom beter om dit aan een bevoegde NT2-docent over te laten.
3. Doorgaan naar de volgende oefening
Bij het beantwoorden van de oefeningen hoeft de deelnemer niet alles goed te doen. Als je het antwoord kunt begrijpen en de inhoud is goed, kun je gerust doorgaan naar een volgende oefening.

Wat vind je niet terug in SpreekTaal 3?

- Uitleg over of oefeningen met grammatica.
In SpreekTaal 3 is bewust geen expliciete aandacht voor grammatica, omdat het te veel nadruk legt op *hoe* de deelnemer iets moet zeggen. Dit belemmert de spontane, spreektaalige productie en komt het doel van SpreekTaal 3, namelijk 'kilometers maken' in het Nederlands, niet ten goede. Wel oefent de deelnemer met standaardzinnen. Sommige deelnemers vragen expliciet om grammatica, vaak omdat zij dit gewend zijn

vanuit eerder genoten taalonderwijs. Leg uit dat taalcoaching hier niet voor bedoeld is. Verwijs de deelnemer met grammatica-vragen door naar de NT2-docent. Vertel dat je veel moet oefenen om beter een taal te spreken.

- Lees- en schrijfoopdrachten

Het materiaal is nadrukkelijk bedoeld om de mondelinge vaardigheden te oefenen. Deelnemers schrijven de antwoorden dus niet of nauwelijks op.

SpreekTaal 3 voor laaggeletterde deelnemers

Deelnemers die niet of weinig kunnen lezen of schrijven, kunnen hun mondelinge vaardigheden vaak prima verbeteren, door veel te luisteren en te oefenen met gesprekken die zij interessant vinden. Zij hebben bij het leren van de taal niet zoveel steun aan geschreven taal. Hoewel deze deelnemers meestal heel graag willen leren lezen en schrijven, is het belangrijk om het spreken en luisteren zonder schrift te oefenen. SpreekTaal 3 is daarom zo gemaakt dat ook een laaggeletterde het samen met een begeleider grotendeels kan gebruiken. De begeleider leest de instructie of opdracht voor en legt uit wat de bedoeling is. SpreekTaal 3 is niet geschikt als lesmateriaal om te leren lezen en schrijven. Hiervoor kan de deelnemer beter een (Alfa) NT2-cursus volgen met een NT2-docent.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau B1?

SpreekTaal 3 biedt oefenmateriaal tussen niveau A2 en niveau B1. Een deelnemer kan op niveau B1 bijvoorbeeld:

- gesproken taal begrijpen over vertrouwde zaken uit zijn of haar dagelijkse omgeving, zoals werk, school of vrije tijd.
- de beschrijving begrijpen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen.
- de hoofdpunten begrijpen uit radio- en tv-programma's die aansluiten bij de actualiteit of de interesses van de deelnemer.
- ervaringen, gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities beschrijven.
- redenen en verklaringen geven voor zijn of haar mening en/of plannen.
- een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en hierover een mening geven.
- zich redden in de meeste spontane situaties die zich kunnen voordoen in het Nederlands.
- onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, zijn of haar belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).

Een deelnemer kan zich dus al redelijk in het Nederlands redden, als de gesprekken gaan over onderwerpen die dichtbij hem of haar staan. De woordenschat van de deelnemer zal voor een groot deel tot de dagelijkse omgeving (thuis, werk, hobby's) zijn beperkt.

5.2 Specifieke instructies bij de oefeningen

1. Bedankt voor je advies

Oefening 1.2, 1.3 en 1.4

Transcript bij *Bedankt voor je advies*

Vader: Goedenavond.

Juf Noura: Hallo, vader van Jacob. Ga zitten.

Vader: Ja, dankjewel.

Juf Noura: Welkom bij ons eerste tienminutengesprek. Even kijken, Jacob zit nu drie maanden op onze basisschool. Volgens mij heeft hij het hier prima naar zijn zin. Hij heeft goed contact met zijn klasgenoten. Hij heeft ook al een paar vrienden. Hij is nog wel wat verlegen, maar dat is geen probleem.

Vader: Dat is fijn om te horen. Ik was wel een beetje bezorgd. Jacob vond het helemaal niet leuk dat we gingen verhuizen. Ik ben blij dat hij het hier op school leuk vindt.

Juf Noura: Vertelt Jacob thuis weleens over school?

Vader: Nou, eigenlijk niet. Maar we zien wel dat hij met plezier naar school gaat. En vorige week heeft Alihan bij ons gespeeld.

Juf Noura: Dat is mooi! Goed, dan even over de toetsen van Jacob. We hebben vorige week de Cito-toetsen gemaakt voor rekenen, spelling en begrijpend lezen.

Vader: Ja, dat vertelde Jacob. Hij vond het wel spannend. En ik ook eigenlijk.

Juf Noura: Snap ik. Hij heeft het goed gedaan, hoor. Hij scoort voor rekenen en spelling een I. Dat is de hoogste score, dus dat is uitstekend. De score op de toets begrijpend lezen was minder goed. Daar scoort hij een IV. Dat betekent dat hij hier onder het gemiddelde scoort.

Vader: En wat betekent dat?

Juf Noura: Dat hij lager scoort dan de gemiddelde leerling in Nederland.

Vader: O, dat is vervelend. Dat vind ik wel een probleem. Kun je me advies geven? Ik wil best met hem oefenen.

Juf Noura: Dat kun je doen, maar het is vooral belangrijk dat Jacob thuis ook leest. En dat jullie hem voorlezen.

Vader: Voorlezen doen we helaas sinds kort niet meer. Dat wil hij niet meer. Hij is al negen, zegt hij dan. En verder zit hij thuis vooral op de tablet spelletjes te spelen. Ik weet niet hoe ik dat kan veranderen. Hij pakt nooit uit zichzelf een boek.

Juf Noura: Tsja, dat is lastig. Op school leest hij met veel concentratie.

Vader: Wat kunnen we thuis dan doen?

Juf Noura: Nou, Jacob kan bijvoorbeeld op vaste tijden lezen. Bijvoorbeeld voor het naar bed gaan een half uurtje. En het is natuurlijk ook belangrijk dat hij een leuk boek heeft. Ga eens naar de bibliotheek en zoek samen een leuk boek uit.

Vader: Ja, dat kan. Dat doen we eigenlijk veel te weinig. Bedankt voor je advies.

Juf Noura: Ik hoop dat het lukt. Heb je nog andere vragen?

Vader: Ja, ik las in de nieuwsbrief dat jullie ouders zoeken om te helpen op school. Dat lijkt me heel leuk. Wat kan ik hier op school doen?

Juf Noura: Er zijn veel dingen, bijvoorbeeld meegaan op schoolreis of helpen bij knutselactiviteiten. Maar, zullen we daar deze week een andere afspraak voor maken? Dan kan ik je daar alles over vertellen.

Vader: Prima! Wanneer kan dat?

Juf Noura: Vrijdag? 14.00 uur?

Vader: Dat is goed. Ik moet Jacob dan toch ophalen.

Juf Noura: Oké, dan spreken we dat af. Bedankt voor je komst.

Vader: Jij ook bedankt. En tot vrijdag!

Oefening 1.3

Lees de zinnen na afloop van het fragment in een rustig tempo voor.

1. waar	4. niet waar
2. waar	5. waar
3. niet waar	6. waar

Oefening 1.8

Maak kaartjes op post-its met de volgende woorden:

de bibliotheek, de concentratie, lastig, de leerkracht, de leerling, ophalen, het plezier, spannend, verlegen, vervelend, uitstekend, voorlezen.

Je kunt een gealfabetiseerde deelnemer ook zelf een woord op een post-it laten schrijven, dat jij vervolgens moet raden.

Oefening 1.9 en 1.10

Lees de volgende woorden in een normaal tempo voor. De dikgedrukte delen geven het woordaccent aan. Let op: de deelnemer luistert alleen, hij of zij ziet de woorden niet.

tienminutengesprek
concentratie
klasgenoot
uit**st**ekend
ver**le**gen

re**ke**nen
onderdeel
ver**ve**lend
biblio**th**eek
gem**id**delde

Oefening 1.13

In dit subthema gaat het over het tienminutengesprek op een basisschool. Dit kun je natuurlijk ook breder trekken naar bijvoorbeeld de (buitenschoolse) kinderopvang, de middelbare school, het mbo of hbo.

2. We willen de beste school voor ons kind!

Oefening 2.2, 2.3 en 2.4

Transcript bij *We willen de beste school voor ons kind!*

Fragment 1

Directeur: Goedenavond. Welkom bij de open dag van het Lucascollege. Mijn naam is Milou de Lange. Ik ben de directeur van deze vmbo-school. Fijn dat u er allemaal bent. Het is een belangrijk jaar voor uw kind en voor uzelf. Uw kind moet namelijk een middelbare school kiezen. Vanavond kunt u samen met uw zoon of dochter op onze school rondkijken. U kunt ook van alles vragen. In de school lopen onze docenten rond. Zij kunnen op al uw vragen antwoord geven. Ook in de lokalen zijn onze docenten aanwezig. Zij kunnen u alles vertellen over hun vak. En er zijn leerlingen aanwezig. Die kunt u natuurlijk ook vragen stellen. Ik wens u veel plezier vanavond. Ik hoop dat u voldoende informatie krijgt en dat u straks een goede keuze kan maken. We willen tenslotte allemaal de beste school voor ons kind!

Fragment 2

- Ouder: Hallo, mag ik u wat vragen?
- Docent: Natuurlijk.
- Ouder: Ik ben hier vanavond samen met mijn zoon David. Hij heeft het schooladvies vmbo-t gekregen. Hij wil graag naar deze school. Kan hij, als het hier heel goed gaat, doorstromen naar de havo?
- Docent: Ja, dat kan. We werken samen met een havo-/vwo-school hier in de buurt en we hebben veel contact met elkaar over onze leerlingen. Dat maakt doorstromen makkelijker. Als de resultaten van David heel goed zijn, dan is dat na het eerste jaar mogelijk. Hij kan natuurlijk ook eerst zijn vmbo-diploma halen en daarna naar de havo gaan.
- Ouder: Dat is duidelijk. Kunt u mij ook nog iets vertellen over de sfeer op school?
- Docent: Zeker, de sfeer is goed. We zijn een kleine school met ongeveer vierhonderd leerlingen. Dus iedereen kent elkaar. Dat is heel prettig.
- Ouder: Fijn. Bedankt voor de informatie!

Fragment 3

- Ouder: Goedenavond, ik heb een vraag. Hoelang duren de lessen op het Lucascollege? Volgens mij is dat op elke school anders.
- Docent: Klopt! Op onze school duren de lessen vijftig minuten. De docent geeft twintig minuten instructie en daarna werken de leerlingen zelfstandig aan hun taken.
- Ouder: Doen ze dat op een laptop?
- Docent: Ja, meestal wel. Maar we gebruiken ook nog boeken, hoor.
- Ouder: En die laptop, krijgen leerlingen die van de school?
- Docent: Nee, ze krijgen hem niet. Ze kunnen via de school een laptop kopen, met korting. Of ze kunnen hem huren. Als de laptop kapot gaat, krijgen ze een ander apparaat.
- Ouder: Dat is goed geregeld. Blijven deze laptops op school?
- Docent: Nee hoor, de leerlingen kunnen de laptop gewoon mee naar huis nemen. Als ze hem de volgende dag maar weer mee naar school nemen. Nog andere vragen?
- Ouder: Nee, ik geloof het niet. Dank u wel.

Fragment 4

- Ouder: Hallo, mag ik u een vraag stellen?
- Docent: Natuurlijk.
- Ouder: Onze dochter Lina wil later graag in de zorg gaan werken. In welk jaar kan zij een richting kiezen?
- Docent: Dat doet ze in het derde jaar. Dan kiest ze haar profiel. Als je in de zorg wilt werken, kies je het profiel Zorg en Welzijn. Vanaf het derde jaar krijgen de leerlingen beroepsgerichte vakken, zoals koken, uiterlijke verzorging, werken in de zorg.
- Ouder: Leuk! En met een vmbo-diploma kun je naar het mbo toch?
- Docent: Ja, dat klopt. Gaat u nog even met uw dochter naar ons zorglokaal? Dat is lokaal A21. Daar zijn ook docenten die u veel meer kunnen vertellen.
- Ouder: Ah, bedankt. Dat is een goed idee.

Oefening 2.5

Ter informatie:

Het nieuwe vmbo bestaat uit tien profielen. Welke profielen dat zijn, kun je vinden op de website www.nieuwvmbo.nl.

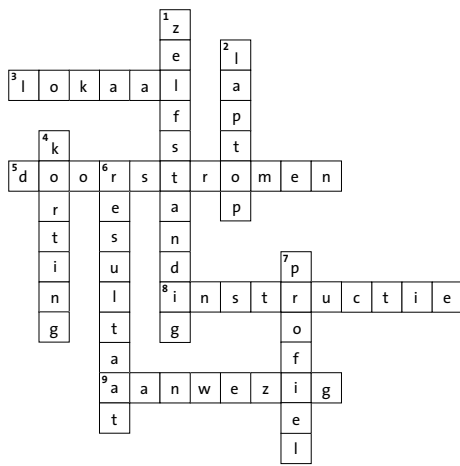
Op de havo en het vwo kunnen de leerlingen kiezen uit vier profielen. Dat zijn:

- natuur en techniek;
- natuur en gezondheid;
- economie en maatschappij;
- cultuur en maatschappij.

Op sommige scholen wordt ook een combinatie van deze profielen aangeboden.

Oefening 2.8

Lees de omschrijvingen voor. Laat de deelnemer het woord zeggen. Indien de deelnemer moeite met lezen en schrijven heeft, kun jij het woord voor hem of haar invullen. Laat de deelnemer het anders zelf proberen (met potlood) en controleer indien nodig de spelling. Het doel van de oefening is dat het goede woord wordt geraden. Niet dat de spelling wordt geoefend.

Oefening 2.13

Schrijf de volgende woorden op een kaartje of post-it:

de laptops, je eerste schooldag, het profiel, de klasgenoten, de docenten, de sfeer, doorstromen, het schooladvies, het huiswerk, het examen, je lievelingsvak, het lastigste vak, de pauze, het schoolreisje, de reis naar school.

3. Welke talen spreken jullie thuis?

Oefening 3.2, 3.3 en 3.4

Transcript bij *Welke talen spreken jullie thuis?*

Marleen: Hallo, is deze stoel vrij?

Sulaf: Ja, ga maar zitten hoor. Heb jij ook gesport?

Marleen: Ja, en iedere week na het trainen drink ik hier een kopje koffie. Jij toch ook?
Ik heet trouwens Marleen. En jij?

Sulaf: Ik ben Sulaf.

Marleen: Woon je in de buurt?

Sulaf: Ja, alweer vijf jaar.

Marleen: Hoe heb je zo goed Nederlands geleerd?

Sulaf: Nou, vier jaar geleden heb ik een taalcursus gevolgd. En nu werk ik bij de receptie van een verzorgingshuis. Daar heb ik veel contact met Nederlanders. Dus ik moet de hele dag in het Nederlands communiceren!

Marleen: Top!

Sulaf: Spreek jij nog andere talen?

Marleen: Ja, ik spreek Engels. Dat heb ik op school geleerd. En ik spreek Twents.

Sulaf: Twents? Waar heb je dat geleerd? Ook op school?

Marleen: Nee, Twents heb ik van mijn ouders en grootouders geleerd. Wij komen uit Twente. Dat is een regio in Oost-Nederland. Twents is een streektaal. Thuis spraken we Twents. Welke talen spreken jullie thuis?

Sulaf: Nederlands en Arabisch. Mijn man en ik spreken thuis Arabisch met de kinderen, want die taal spreken wij het beste. Als er een kind komt spelen, spreken we allemaal Nederlands. Op school spreken de kinderen de hele dag Nederlands. Ze krijgen dus een tweetalige opvoeding.

Marleen: Wat fijn dat je kinderen tweetalig zijn!

Sulaf: Ja, we vinden het belangrijk dat de kinderen ook Arabisch leren. Dat is hun moedertaal. En hun oma's en opa's spreken alleen maar Arabisch. Daar moeten ze ook mee kunnen communiceren.

Marleen: Uiteraard. Zijn jullie kinderen eigenlijk alle drie in Syrië geboren?

Sulaf: Nee, alleen onze oudste zoon en onze dochter. Onze jongste zoon is in Nederland geboren. Hij is nu vier.

Marleen: En spreken je oudste twee kinderen goed Nederlands?

Sulaf: Ja, Larmy zeker. Ze was pas twee toen we naar Nederland kwamen. Voor Louai was het moeilijker in het begin. Hij was zes toen we hier kwamen. Maar het gaat steeds beter, vind ik.

Marleen: Ging Louai toen meteen naar een Nederlandse school?

Sulaf: Ja, dat was heel spannend voor hem. Hij kon niemand verstaan en hij was erg stil. Gelukkig kwam hij eerst in een klas met andere buitenlandse kinderen. Daar heeft hij toen een half jaar Nederlands geleerd. Daarna is hij naar groep 3 gegaan.

Marleen: In een half jaar? Wat snel!

Sulaf: Zeker! Kinderen leren zo snel talen!

Marleen: Dat zou ik ook wel willen!

Oefening 3.3

Lees de zinnen na afloop van het fragment in een rustig tempo voor.

1. niet waar	5. niet waar
2. waar	6. niet waar
3. niet waar	7. waar
4. niet waar	

Oefening 3.16

Maak kaartjes (dit kunnen ook post-its zijn) met de volgende zinnen:

- Het is goed dat kinderen een tweetalige opvoeding krijgen.
- Het is makkelijk als je Engels spreekt.
- Volwassenen moeten allemaal meer talen leren.
- Streektaalen zijn belangrijk.
- Het is belangrijk om je moedertaal te spreken met je kinderen.

6. Suggesties voor extra materiaal

Doe samen iets leuks

- Luister samen naar liedjes in jullie moedertalen. Dit kunnen liedjes in alle talen zijn: zowel Nederlandse liedjes, als liedjes in streektaalen, moedertalen of eerder geleerde talen. Het doel van luisteren naar een liedje is om de melodie van de taal te laten horen. Kunnen jullie elkaar vertellen waarover het liedje gaat?

Luister samen naar een liedje in een Nederlandse streektaal. Het doel van luisteren naar een liedje is om de melodie van de streektaal te laten horen. Misschien herken je ook woorden die veel op Nederlandse woorden lijken. Welke streektaalen kennen jullie? Kennen jullie er liedjes bij? Suggesties voor liedjes in streektaal zijn:

't Giet zoas 't Giet – Skik
Lied vur Limburg – Rowwen Hèze
Wêr Bisto – Twarres
Mien land – Ede Staal
Oh oh Den Haag – Harry Jekkers
Bij Ons In De Jordaan – Johnny Jordaan

- Luister samen naar liedjes over dochters en zonen in talen naar keuze. Vraag elkaar of je woorden herkent. Het is niet de bedoeling dat het liedje woord voor woord wordt begrepen of besproken. Je kunt wel de algemene strekking van het liedje bespreken.

Suggesties voor Nederlandstalige liedjes bij deze module zijn:

Ver weg van jou – Anouk
Anne – Herman van Veen
Dochters – Marco Borsato
Papa - Stef Bos

Extra informatie

- Zoek samen op internet naar informatie over scholen in jullie buurt. Is er een open dag of een contactmoment voor ouders en leerlingen? Bekijk ook welke vakken de leerlingen in het eerste jaar krijgen.
- Kijk samen op de website van de school van je kind. Welke contactmomenten zijn er voor ouders? Welke informatie over het rooster, de vakken of de resultaten van je kind kun je op de site vinden?
- Vraag aan de leerkracht van je kind op de basisschool informatie over de middelbare scholen in de regio. Gaan de leerlingen bijvoorbeeld samen naar een open dag?
- Kijk samen op de website van het 'UAF'. Hier vind je informatie over studeren en werken in Nederland (voor hoogopgeleide vluchtelingen). Er zijn vertalingen beschikbaar in het Tigrinya, Arabisch, Frans en Engels.
- Zoek samen op internet naar een schematisch overzicht van het Nederlands onderwijsstelsel. Kijk bijvoorbeeld op de site van 'Net in Nederland'. Deze site bevat ook Arabische vertalingen.

- Kijk samen op de website 'Schoolkeuzehulp'. Hier lees je meer informatie over de verschillende onderwijstypes in Nederland.
- Kijk samen op de website 'Nieuw vmbo'. Hier lees je meer informatie over de verschillende profielen in het vmbo.
- Kijk samen op de website 'Meertalig'. Hierop staan vragen en antwoorden over meertalig opvoeden. Ook vind je er spelletjes, tips en achtergrondinformatie.
- Bekijk de website 'Prentenboeken in alle talen'. Hier vind je audio-vertalingen van allerlei prentenboeken in tientallen talen.

Colofon

SpreekTaal 3 is ontwikkeld door Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2 (Vrije Universiteit Amsterdam), met financiering van het Oranje Fonds en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

- Auteurs:** Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2: Martijn Baalman en Anne Hammers
- Redactie:** Sylvia de Groot Heupner, Anne Hammers, en Annemarie Nuwenhoud, met dank aan Germaine Trooster en Carola van der Voort.
- Met dank aan:** De feedback van tientallen vrijwilligers en deelnemers, Esra van den Aker, Marijke Huizinga en Annabelle Lock.
- Vormgeving:** Vrij in Vorm, Rotterdam
- Audio:** Studio de Lat, Groningen
- Audiobestanden:** De audio-bestanden zijn te beluisteren en/of te downloaden op www.spreektaal.com
- Beeldmateriaal:** Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Stichting Het Begint met Taal.
- Bronnen:** Shutterstock (foto's)

Wil je taalcoach worden of zoek je een taalcoach?

Vind een overzicht van alle taalcoach-organisaties op: www.taalcoaching.nl

SpreekTaal 3 - Kinderen en school

ISBN 9789460775819

ISBN 9789460775918 (complete serie)

NUR 110

Meer informatie?

Neem contact op met Stichting Het Begint met Taal via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

Van Dale Uitgevers

Postbus 13288

3507 LG Utrecht

Correspondentieadres: redactie@vandale.nl

www.vandale.nl / www.vandale.be

van Dale

SpreekTaal – hét materiaal voor taalcoaching

SpreekTaal is het meestgebruikte materiaal voor taalcoaching aan anderstaligen. Het materiaal is speciaal ontwikkeld voor en door taalvrijwilligers die anderstaligen ondersteunen met het beter leren spreken van de Nederlandse taal.

SpreekTaal is:

- geschikt voor 1-op-1 taalcoaching, taalcafés en groepjes
- eenvoudig in gebruik (geen leservaring vereist)
- laagdrempelig, leuk en leerzaam!

De methode bestaat uit drie series: SpreekTaal 1 (niveau 0 tot A1+), SpreekTaal 2 (niveau A1 tot A2) en SpreekTaal 3 (niveau A2 tot B1). Alle series bestaan uit vijftien praktische modules over dagelijkse onderwerpen. Elke afzonderlijke module biedt materiaal voor ongeveer 5 uur taalcoaching. De audiobestanden die bij deze module horen, zijn te beluisteren en/of te downloaden via: www.spreektaal.com.

SpreekTaal 3 - module 1 t/m 15

1	Praten over jezelf	6	Kinderen en school	11	Over Nederland
2	Sociale contacten	7	Ondernemen	12	Wonen
3	Stage en vrijwilligerswerk	8	Werk	13	Leren
4	Zaken regelen	9	Gezondheid	14	Geld
5	Vrije tijd	10	Werk zoeken	15	Mijn leven in Nederland

Stichting Het Begint met Taal

Taal en contact zijn onmisbaar om mee te kunnen doen. Taalcoaching door vrijwilligers – online of fysiek – is hét middel voor de 600.000 nieuwkomers in Nederland die de taal willen oefenen. Stichting Het Begint met Taal vergroot de bekendheid en effectiviteit van taalcoaching, ondersteunt lokale organisaties die taalcoaching bieden en koppelt met Kletsmaatjes vrijwilligers aan nieuwkomers voor online ontmoetingen. Ook werken we samen met gemeenten, werkgevers en taalscholen. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl.

© 2020 Het Begint met Taal
© 2020 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

